

SPOROČILO ZA MEDIJE

Ljubljana, 27. avgust 2014

DOMISELNO NAD KISLO PLANINSKO SEZONO, ZAZNAMOVANO Z OBISKOM TUJIH PLANINCEV

Kislo vreme je letošnje poletje resda narisalo kisel nasmešek na obraz prenekaterega planinca in oskrbnika, a so ti kljub slabšemu obisku planinskih koč v času kislih kumaric ostali zvesti svojemu poslanstvu. Gostov – letos je še opaznejši večji obisk tujih planincev – tako ne privabljajo le s kislim zeljem, ampak nasploh stavijo na raznovrstno okusno planinsko hrano, poleg ustaljenih promocijskih poti pa ubirajo tudi inovativnejše: od izpopolnjene gostinske ponudbe in organiziranega prevoza s cilja na izhodišče do koncertov klasične glasbe v koči in urejanja novega plezališča nedaleč od planinske koč. Planinska zveza Slovenije pa bo v prihodnje še večjo pozornost namenila promociji pohodništva v tujini in se poskušala prilagoditi spremenjenim navadam domačih obiskovalcev.

Poletno planinsko sezono, ki traja od 15. julija do 15. septembra in v gore privabi največ planincev, letos krni vremensko muhasto poletje. Vendarle pa slovenske gore letno obišče več kot milijon obiskovalcev, ki jim je na voljo mreža preko 1.660 planinskih poti v skupni dolžini 9.616 kilometrov po vsej Sloveniji. Planinska zveza Slovenije je tako ena največjih in najbolj množičnih nevladnih, prostovoljskih organizacij v Republiki Sloveniji, saj je vanjo včlanjenih skoraj 60 tisoč članov, kar predstavlja dobrega 2,8 odstotka vsega prebivalstva. Precejšen del slovenske planinske populacije se je tudi letošnje poletje podal v slovenske gore, le da se je večina zaradi pogostih padavin, neugodnih vremenskih napovedi in snežnih razmer v visokogorju letos odločila za zelo kratek dnevni obisk lažje in varneje dostopnih vrhov sredogorja. Iz leta v leto se povečuje obisk tujih obiskovalcev, ki se ob vnaprej načrtovanem dopustu manj ozirajo na vreme in so letos pomembno prispevali k vrvežu v planinskih kočah, po besedah oskrbnikov so celo reševali poletno planinsko sezono v visokogorju. Prav na vseh koncih Slovenije opažajo porast obiska nizozemskih in belgijskih planincev, tradicijo ohranjajo obiskovalci iz Avstrije, Italije, Hrvaške, Nemčije in Češke, gostoljubje pa so slovenske planinske koč ponudile tudi planincem iz Egipta, Izraela, Kanade, Nove Zelandije, Avstralije in Japonske.

Slovenska planinska društva upravljajo 177 planinskih koč, zavetišč in bivakov. Nekatere koč – predvsem visokogorske – zapirajo vrata že v sredini septembra, nižje ležeče in lažje dostopnejše pa pričakujejo planince še globoko v jesen ali vse leto. Oceno letošnje planinske sezone so nam podali oskrbniki oziroma najemniki [Zasavske koč na Prehodavcih](#), [Gomiščkovega zavetišča na Krnu](#), [Kranjske koč na Ledinah](#), [Koče na Klemenči jami pod Ojstrico](#), [Doma na Uršlji gori](#), [Planinskega doma na Kumu](#), [Tumove koč na Slavniku](#), [Doma na Lubniku](#) in [Koče na Blegošu](#), ki so spregovorili tudi o obisku domačih in tujih planincev, njihovi opremljenosti in načinih privabljanja obiskovalcev. [Planinska zveza Slovenije](#) se ob slabi planinski sezoni zaveda, da je treba posvetiti še večjo pozornost promociji pohodništva in planinskih koč v tujini ter se prilagoditi spremenjenim navadam domačih obiskovalcev.

Kot poudarja **Jure Brečko**, oskrbnik [Zasavske koč na Prehodavcih](#) (2071 m, PD Radeče), so priljubljeno planinsko koč, ki si je mednarodni sloves ustvarila z lego v osrčju Triglavskega narodnega parka, le dober streljaj od Triglavskih jezer, letos obiskovali pretežno tujci: »Brez tujcev bi koč lahko zaprli, saj jih je bilo 80 odstotkov, Slovencev pa le 20 odstotkov. Letošnja poletna sezona je bila porazna, saj smo imeli 40 odstotkov manj obiska kot prejšnja leta. Glavni krivec je bilo vreme in pa zgrešene napovedi. Ko so napovedane plohe in nevihte, ni žive duše, pa je lahko tukaj lepo vreme.« Na Prehodavce že tradicionalno prihajajo planinci praktično z vsega sveta, letos so prednjačili Nemci, Čehi, Belgijci in Nizozemci, gostili pa so tudi planince iz Egipta, Nove Zelandije, Avstralije in Japonske. »Planinci so večinoma ustrezno opremljeni, a se najdejo tudi cvetke s tevami in mestnimi čevlji,« dodaja oskrbnik koč, ki bo odprta do konca septembra, v primeru indijanskega poletja pa bodo obratovanje podaljšali do 12. oktobra.

S sorodnimi tegobami so se srečevali na [Gomiščkovem zavetišču na Krnu](#) (2182 m, PD Nova Gorica), ki bo prav tako predvidoma odprta do konca septembra. Gospodinja **Andreja Locatelli** letošnjo sezono ocenjuje kot zelo slabo, lanski obisk je bil po njenih besedah neprimerljivo večji. Kot glavni vzrok navede slabo vreme in snežne razmere: »Dolgo se je zadržal sneg, ki so ga zimski planinci sicer navajeni, poletni planinci, ki jih je večina, pa si ne upajo na zahtevnejše poti.« Po opažanjih Locatellijeve so številni pomanjkljivo opremljeni glede na razmere, tudi tujci pogosto niso pripravljeni na resen vzpon. Tudi na Krnu je bila namreč glavnina planincev tujih korenin, večinoma Evropejcev, med redkejšimi obiskovalci velja omeniti Kanadčane in Izraelce. Tujce vrh v Julijskih Alpah pritegne predvsem z zgodovinskim ozadjem in možnostjo odkrivanja ostankov soške fronte, domače planince kot obvezna točka Slovenske

planinske poti, obojne pa markantni dvatisočak s svojim ponosnim nosom prepriča tudi z razkošnim razgledom v jasnih dneh.

Dolgo trajajoča snežna odeja jo je zagodla tudi kočam v Kamniško-Savinjskih Alpah. »Zaradi velike količine snega je veliko društev odpovedovalo izlete in rezervacije nočitev. Ker planinci niso večji uporabe zimske opreme, jih preprosto ni,« pove **Franc Beguš**, oskrbnik [Kranjske koče na Ledinah](#) (1700 m, PD Kranj), ki bo odprta do 14. septembra. »Glede vremena niti ni bilo tako slabo, vsaj pri nas ne, a ko ljudje slišijo, da se obetajo plohe, jih ni. Če pol ure dnevno dežuje, ni kritično, ljudi pa ni. Letošnja poletna sezona je res slaba, glede na lansko lahko rečem, da se je obrnila za 180 stopinj,« oceni Beguš, ki je na Ledinah že tretje leto. Letos je poleg prevladujočih osrednjeslovenskih in štajerskih planincev opazil precej več savinjskih, resda pa Slovenci redkeje prenočujejo na koči in se navadno odpravijo le na enodnevni izlet. Med tujci je bilo bistveno manj Hrvatov in Čehov kot zadnji leti, nasprotno pa je bilo dosti Nizozemcev in Belgijcev ter posamezni Avstrijci in Italijani, ki so najboljši gostje, saj »si dajo duška v hribih in potem še pri hrani«. Glede na to, da je Kranjska koča na Ledinah težje dostopna in do nje vodijo le zahtevne in zelo zahtevne planinske poti, oskrbnik poudarja, da ljudje resno jemljejo ta podvig in so večinoma dobro opremljeni. Posameznim neustrezno opremljenim planincem tudi sam svetuje kakšen lažji vzpon v okolici koče, ki po Beguševih besedah privablja obiskovalce »z velikimi porcijami hrane, lepimi okoliškimi hribi, luštnimi sodelavkami in koncerti klasične glasbe«. Tradicija koncertov se je tretjo sezono že dobro ukoreninila, letos je bilo v koči slišati etno glasbo Simboličnega orkestra, ki se na Ledine vrača spet septembra. Oskrbnik, ki mu nikoli ne zmanjka idej, pa je najbolj ponosen, da so se prijeli ugodni organizirani prevozi od cilja do izhodišča na različnih koncih Kamniško-Savinjskih Alp, od koder se je mogoče povzpeti na Kranjsko kočo na Ledinah.

Da je kislo vreme zdesetkalo tudi obisk [Koče na Klemenči jami pod Ojstrico](#) (1208 m, PD Solčava), potrdi oskrbnik **Rado Novak**: »Slabo je letos, deževno vreme je pokvarilo sezono. Turistov, ki pridejo iz Logarske doline na Jamo na kosilo, in družin, ki pridejo na izlet, je bilo kar nekaj, planincev z višjimi cilji nad kočo pa zelo malo. Dobro obiskane vikende na koči bi lahko preštel na prste ene roke. Tudi alpinistov je bilo zelo malo, ker so okoliške stene mokre, kar se izredno pozna na prometu. Jeseni in pozimi bo treba v službo v dolini, da pokrijem sezono, a upam, da bo drugo leto bolje, ostajam optimist.« Kočo pod Ojstrico, ki bo odprta do 14. septembra, so letos obiskovali predvsem tujci, precej več kot prejšnja leta je bilo Nizozemcev, nekaj tudi Nemcev, Hrvatov in Avstrijcev. Le posamični tujci ne vedo, kam se odpravljajo in so neustrezno opremljeni, sicer pa oskrbnik poudarja, da so gorniki vsako leto bolje opremljeni, za zahtevnejše vzpone imajo praviloma vsi čelado, tudi cepin in dereze jim niso tuji. V koči, kjer je nočitev zelo malo, ponudba temelji na dobri kuhinji, Novak pa želi privabiti še več alpinistov, zato kot pobudnik in gonilna sila veliko moči usmerja v plezališče v Krofički: »V steni Krofičke, deset minut hoje oddaljeni od koče, bo od 50 do 100 smeri vseh težavnosti; polovica bo kratkih, športnih, dolgih do 50 m, od 30 do 40 smeri pa bo večraztežajnih. Računamo, da bo plezališče zaživelo prihodnjo sezono, urejamo pa tudi prostor za šotorjenje le 300 metrov od koče.«

Prav nasprotno **Tatjana** in **Avzug Kordež**, oskrbnika [Doma na Uršlji gori](#) (1680 m, PD Prevalje), ki bo do oktobra odprt vsak dan, pozimi pa le ob koncu tedna, obisk letošnje poletje ocenjujeta kot zadovoljiv: »Malo slabše je kot prejšnja leta, ni pa tako slabo. Prav gotovo tudi zato, ker je Uršlja gora lažje dostopna in jo obiskujejo tudi planinci, ki ne morejo v visokogorje.« Na najvzhodnejši osamelec Karavank se planinci vzpenjajo tako s koroške kot s šaleške strani, večinoma tisti, ki se odpravijo po Slovenski planinski poti. Za razliko od drugih koč prevladujejo slovenski obiskovalci, tujih je manj. »Naša vizija je, naj planinska koča ostane koča in ne postane gostilna. Tako nudi zavetje, kadar je slabo vreme, v njej mora biti prijetno in toplo. Planince privabljamo s prijaznostjo, dobro hrano in korektnostjo, mož pa je tudi izkušen planinec in dober svetovalec za poti,« poudari Tatjana Kordež, ki z veseljem pričakuje planinsko jesen. Če bo jasno vreme, se celo boji, če bodo zmogli sami, saj na Domu na Uršlji gori 6. septembra praznujejo 95 let PD Prevalje, v 400-letni cerkvi sv. Uršule le streljaj od planinske koče pa je vsako nedeljo maša, kar poskrbi za stalni obisk.

Vse do Uršlje gore in naprej do Triglava, Snežnika in Zagreba se v jasnih dneh vidi s [Planinskega doma na Kumu](#) (1220 m, PD Kum), ki je razen ob ponedeljkih odprt stalno. »Če glas o domačih kremnih rezinah s Kuma seže v deveto vas, upam, da bom jeseni privabil še več ljudi. Če hodijo na Bled, zakaj ne bi še k meni, edino jezera nimam. Imam pa lep razgled, po moje najlepšega v Sloveniji,« se pohvali najemnik **Roman Ledinek**. Ker na najvišjem vrhu Posavskega hribovja gospodari šele dobra dva meseca, težko oceni poletno sezono, a je zanj obisk zadovoljiv, znova pa odvisen od prognoze vremena: »Če je napoved slaba, pride deset ljudi, če je vreme lepo, tudi do dvesto.« Planinci pridejo

navadno s sendvičem v nahrbtniku, več pa si privoščijo izletniki, ki se pripeljejo do polovice poti in se na Kum odpravijo na kosilo. Ledinek se trudi obiskovalce privabiti s prijaznostjo, dobro postrežbo in dobro hrano, saj je daleč naokrog poznan po domačih slaščicah. Obisk koč je z osličkom in dvema kozama naredil zanimiv tudi za otroke.

Prvo leto v vlogi najemnikov sta tudi **Gabrijela** in **Edvin Nagy** na [Tumovi koči na Slavniku](#) (1018 m, OPD Koper), ki je od letos ob sobotah, nedeljah in praznikih odprta vse leto. »Obisk je zadovoljiv, saj je letošnje poletje primernejše za obisk planin kot za na morje,« ocenjuje Edvin in še doda, da obiskovalcev ni treba posebej vabiti, saj radi hodijo na Slavnik, kjer jih njegova žena kuharica navduši z domačo hrano, od njokov in divjačine do domačega kruha in zavitkov. Zadnji severni tisočak Čičarije obiskujejo planinci z vse Slovenije, prav tako obiskovalci iz Italije, Avstrije in Francije, ki bodo od prvega septembra na Tumovi koči lahko tudi prenočili.

Na [Domu na Lubniku](#) (1025 m, PD Škofja Loka), ki je razen ob ponedeljkih odprt stalno, je prav tako prvo leto oskrbnica **Cvetka Šmid**: »Po mojem mnenju obisk ni slab, saj na Lubnik hodijo stalni gostje, ki se vpisujejo v knjigo lubnikarjev in se ne ozirajo na vreme. Planinci prihajajo z vseh koncev Slovenije, ker je Škofja Loka s svojim starim mestnim jedrom zelo obiskana in ker je Lubnik zelo lahko dostopen, pa je veliko tudi turistov. Prevladujejo Nizozemci, dosti je Čehov, Avstrijcev, Nemcev, Italijanov.« Nočitev je malo, obiskovalce pa po oskrbničinih besedah privabljajo s ponudbo na nivoju in okusno hrano, predvsem z ocvirkovo potico in jabolčnim zavitkom. »Do konca julija smo na Domu na Lubniku zabeležili 15 odstotkov večji promet kot lani v takem obdobju. Vzrok je gotovo v razmeroma slabem vremenu in zaradi bližine Škofje Loke, saj se ljudje, ki imajo malo časa, odločijo za kratek izlet, hkrati pa izkoristijo krajša obdobja jasnega vremena. Žal te ugodnosti nima Blegoš, ki je bil ob žledu močno prizadet. Zaradi visokega snega in ledu je bil dostop do koč dolgo oviran, zdaj pa se spravlja les, kar zagotovo vpliva na obiskovalce, saj imamo do konca julija za osem odstotkov nižji promet kot lani. Avgusta dobro kaže obema kočama; lahko pričakujemo, da se Blegoš v jesenskem času popravi, na Lubniku pa si želimo tako dober obisk tudi v drugi polovici leta,« dodaja **Jože Stanonik**, predsednik PD Škofja Loka, ki poleg Doma na Lubniku upravlja tudi [Kočo na Blegošu](#) (1391 m).

»Čeprav še nimamo zbranih uradnih podatkov planinskih društev, ki upravljajo planinske koč, lahko letošnjo planinsko sezono ocenimo kot slabo. Pravi pokazatelj je seveda ustvarjena razlika med prihodkom in stroški poslovanja, ta pa vsekakor predvsem v visokogorskih kočah ne bo takšna, da bi zagotovila pokrivanje vseh stroškov, saj ne smemo pozabiti, da je letošnja zima na marsikateri koči povzročila posledice,« ocenjuje podpredsednik [Planinske zveze Slovenije](#) **Miro Eržen**, ki se ozre tudi v prihodnost: »Vedno večji obisk tujih planincev v naših kočah kaže na to, da moramo promociji pohodništva in planinskih koč v tujini posvetiti še večjo pozornost tudi v sodelovanju s turističnimi organizacijami, pri tem pa si seveda prizadevati, da spremenjenih navad domačih obiskovalcev – krajši izleti, veliko večje prilagajanje vremenski napovedi, zmanjšana kupna moč ... – ne bomo poskusili nadomeščati z organizacijo dogodkov, ki v gore ne sodijo.«

Ker se po dolgem času obeta sončen konec tedna, ga velja izkoristiti za obisk gora. Planinska zveza Slovenije poudarja, naj si vsak izbere turo, za katero je ustrezno psiho-fizično pripravljen in za katero ima ustrezno planinsko opremo, ki jo zna uporabljati, ter da je treba pred odhodom v gore preveriti vremensko napoved in stanje planinskih poti, saj so na nekaterih v visokogorju še vedno manjša snežišča, nekatere v sredogorju pa so še vedno zaprte zaradi posledic žledoloma. Priporoča tudi, da planinci pred obiskom gora preverijo odprtost planinskih koč in v primeru prenočevanja predhodno uredijo rezervacijo prenočišča na izbrani planinski koči, v okviru načrtovanja visokogorske ture pa se pri pristojnem društvu predhodno pozanimajo tudi o stanju in odprtosti bivakov.

Varen planinski korak in na snidenje v gorah!

Dodatne informacije:

Matej Planko, generalni sekretar PZS, 040 161 352, matej.planko@pzs.si